

Mörbyskolan

Plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling

Gäller för läsåret 2020-21

Verksamhetsformer som omfattas av planen:

Mörbyskolan består av följande verksamhet:

- Grundskola åk 7-9
- Särskola åk 7-9
- Förberedelseklass åk 7-9

Ansvarig för planen: Isabel Rodriguez

Innehåll

Plan mot kränkande behandling	4
Lagen	4
Mål och vision för arbetet med plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder.....	5
Delaktighet och ansvar	5
Allas delaktighet i arbetet och information om planens innehåll	6
Arbetet med aktiva åtgärder	7
Steg 1: Uppföljning och utvärdering – så här gick arbetet med	7
Förra årets plan.....	7
Steg 3: Verksamhetens analys efter kartläggningen	11
Steg 4: Åtgärder	12
Ärendegång vid misstanke om kränkande behandling.....	14
Bilaga 1 Ärendegång och blanketter	20
Ärendegång för personal vid kränkande behandling ⁵	20
Ärendegång vid kränkande behandling	21
Steg 1: Personalens dokumentation av elevincident vid kränkande behandling Bevara dokument i pärmen märkt Vuxenteam årskurs 17, 18 eller 19 som står i kassaskåpet på expeditionen. Anmäl även till rektor via mail.	22
Steg 2: Incidentrapport till Vuxenteamet	23
Steg 3: Dokumentation av elevärende i Vuxenteamet Dokumentet sparas i pappersform, insatt i pärm som bevaras på expeditionen.....	24
Bilaga 2 Lagrum	25
Definitioner.....	25
Definitioner av kränkande behandling enligt skollagen (2010:800) kap. 6	25
Definitioner av trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)	25
Definitioner av sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)25	
Skollagen 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling	26
Läroplanerna för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet samt för grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.	27
Socialtjänstlagen (2001:456).....	28

Diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567).....	28
Olika former av diskriminering.....	28
Diskrimineringsgrunderna	29
Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling (2016:1011) 2§	29
Bilaga 3 Information och material	30
Tips på information och material att använda i det främjande och förebyggande arbetet.....	30

Plan mot kränkande behandling

Alla skolor och fritidshem måste årligen göra en plan mot kränkande behandling. Det skall finnas en plan för varje verksamhet och anpassas till läget som råder där. Planen skall innehålla en:

- översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever.
- redogörelse för vilka av dessa åtgärder som skolan tänkt påbörja eller genomföra under det kommande året.
- beskrivning över vad personalen ska göra om det händer något akut.
- beskrivning hur planen ska göras känd bland eleverna.
- beskrivning av hur eleverna ska delta i arbetet med att göra, följa upp och utvärdera planen.

Efterföljande års plan skall innehålla en redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts.

Lagen¹

Skolans arbete för att främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling regleras av lagstiftning i skollagen kap. 6 (2010:800), diskrimineringslagen (2008:567), förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling (2016:1011) och läroplanerna².

Skolan ska: A) upprätta en årlig plan mot kränkande behandling.

B) genomföra aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Det förebyggande arbetet med aktiva åtgärder handlar om att ta bort risker för att elever blir utsatta för kränkningar i skolan och på fritidshemmet och genomförs i följande steg:

- Uppföljning och utvärdering
- Undersöka risker och hinder
- Analysera orsaker till riskerna och hindren

¹ Lagrummen finns som bilagor under avsnittet Lagrum.

² Information om och vägledning i arbetet mot kränkande behandling finns på webbplatserna: www.skolverket.se, www.do.se och www.skolinspektionen.se

- Genomföra åtgärder genom att sätta upp mål och bestämma åtgärder samt upprätta en plan mot kränkande behandling

Mål och vision för arbetet med plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder

- Ingen på Mörbyskolan skall bli diskriminerad eller utsatt för kränkande behandling.
- Alla skolans elever, föräldrar och personal skall medverka till att förebygga, upptäcka och stoppa diskrimineringar och kränkningar.
- Skolan skall vara en lugn och harmonisk plats där alla som vistas känner trygghet.
- Alla på skolan skall bidra till ett arbetsklimat som präglas av respekt, jämställdhet, omtanke, hjälpsamhet och vänlighet.
- Målet är även att öka trivseln och tryggheten på skolan, samt minska stressen bland eleverna.
- Ytterligare ett mål är att motverka den ”anti-tjallar-kultur” som finns bland eleverna så att eleverna i högre utsträckning känner förtroende för de vuxna på skolan.

Delaktighet och ansvar

Planen skall vara känd för alla och beskriva det förebyggande och främjande arbetet samt åtgärder och utvecklingsarbete som skolan ska arbeta med.

- Rektor är ytterst ansvarig för att förebygga och åtgärda alla former av diskrimineringar och kränkningar. Rektor ansvarar för att kränkningar anmäls till huvudman.
- Alla på skolan ansvarar för att diskrimineringar och kränkningar inte förekommer. Lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling ansvarar för att anmäla detta till Vuxenteamet och rektor.
- Vuxenteamet ansvarar för att ett aktivt arbete bedrivs mot trakasserier och kränkningar mellan elever på skolan.

Vuxenteamet på Mörbyskolan

Namn	Titel	Skolenhet
Monika Linder	Sammanställande, lärare	Arbetslag 8
Annica Bennhult	Kurator	EHT
Tove Swahn	Lärare	Arbetslag 8
Katti Nilsson	SVA-lärare	Arbetslag 7
Michael Eurenus	Speciallärare	EHT, LC, Arbetslag 9
Bengt Axelsson	Biträdande rektor	Skolledning, EHT
Therese Norin	Socialpedagog	LC

Vuxenteamet består av vuxna med olika utbildning, roller och kompetens i verksamheten. De arbetar konsulterande och i uppdraget ingår att arbeta för att alla medverkar för en trygg miljö på skolan. Teamet leds av Monika Linder som är sammanställande. Teamet är insatta i skolans utvecklingsområden och ansvarar för trivselsenkäten och annan förebyggande verksamhet på skolan. Teamet kan även kopplas in i det utredande arbetet.

Allas delaktighet i arbetet och information om planens innehåll

I Danderyds kommuns skolor och fritidshem deltar personal, elever och vårdnadshavare i arbetet med att förebygga kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier.

- Eleverna deltar i den årliga kartläggningen genom att de besvarar frågor i trivselsenkäten.
- FFF-grupp (Fighting For Friendship) med representanter från alla klasser träffas regelbundet.
- All personal informeras av Vuxenteamet om Mörbyskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- Information till föräldrar om planen sker vid ett föräldramöte.
- Mentor har genomgång av Mörbyskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling med eleverna i samband med skolstarten.
- Tillfälle för synpunkter för revidering av planen från vårdnadshavare och elever ges vid dessa informationstillfällen.

Planen finns på kommunens skolplattform, och på skolans webbplats under respektive verksamhet. En ny plan publiceras senast september varje år.

Arbetet med aktiva åtgärder

Det aktiva arbetet genomförs i följande steg

- Skolan **undersöker** i det första steget **den egna verksamheten** i syfte att upptäcka risker för diskriminering eller andra hinder för elevernas lika rättigheter och möjligheter.
- I det andra steget **analyserar** skolan **orsakerna** till de eventuella hinder som upptäckts.
- I det tredje steget fattar skolan beslut om **åtgärder som ska genomföras** för att undanröja de hinder som upptäckts.
- I det fjärde steget **följs arbetet för att motverka diskriminering upp och utvärderas**. En tillbakablick över föregående läsårs arbete inleder arbetet med nästa års plan.

Förra årets plan

Uppföljning och utvärdering sker vid läsårsslut och vid läsårsstart informeras övrig personal. Utvärderingen genomförs även löpande under året under vuxenteamsmöten och FFF-möten. Efter varje temadag/utbildning utvärderas dagen genom enkäter. Trivselenkäten genomförs i mars varje år.

Följande områden arbetade vi med under det förra läsåret:

- Fast placering av eleverna på samtliga lektioner och läraren bestämmer grupper vid grupparbeten.
- Schemalagt och heltäckande rastvärdssystem. Önskvärt att rastvärdsschemat anpassas efter behov. Det är viktigt att rastvärdarna även rör sig utomhus. Rastvärdarna bär rastvärdsvästar. Idrottslärarna har sin rastvakt i och omkring idrottshallen.
- Bredare och framför allt tidigare samverkan mellan mentorer och Vuxenteamet så fort man misstänker eller identifierar en risk för kränkningar.
- Utveckling och effektivisering av arbetet med Mörbyskolans FFF-representanter. Aktivitetsdagar planeras av FFF och Vuxenteam med syfte att öka trivsel. Dessa dagar genomförs med hjälp av all personal.
- Kurator och skolsköterska har samtal med alla i åk 7 under uppstartsveckorna.
- Mentorssamtal med framför allt våra nya elever i åk 7 tidigt på höstterminen och betoning att Mörbyskolan har nolltolerans mot kränkningar. Samtlig personal ska samarbeta och vara uppmärksamma på risker i ett tidigt stadium.
- Regelbundna uppföljningar via möten i Vuxenteamet men också med FFF:arna och i arbetslagen varje vecka.
- Individuella samtal mellan mentorer och elever ska ske löpande under året.
- Mentorstiden ska planeras upp i arbetslagen med hjälp av Vuxenteamet och innehålla en större del trivselfrämjande aktiviteter och lekar.
- Dokumentation av kränkingsärenden och incidenter ska alltid genomföras av berörd personal.
- Åtgärdstrappan ska följas. Om det sker undantag behöver det rapporteras till Vuxenteamet och mentorer.

Så här gick det:

- De flesta lärare tillämpade fast placering i klassrummen och bestämde grupper vid grupparbeten, men vi behöver fortsätta påpeka vikten av detta så att samtliga håller det. Nyanställda behöver informationen direkt vid terminsstart.
- Rastvärdssystemet har inte fungerat fullt ut. Eleverna efterfrågar mer vuxennärvaro.
- Matvärdssystemet har fungerat bättre.
- Samverkan mellan mentorer och vuxenteam kan förbättras ytterligare. Översyn av rutin för att säkerställa detta kommer att ske.
- Regelbundna FFF-möten har fungerat bra. Under höstterminen genomfördes en aktivitetsdag på Halloween i samarbete med elevrådet men under vårterminen ställdes trivseldagen in pga restriktioner kring Coronaviruset.
- Uppstartssamtal med åk 7 fungerade bra.
- Mentorssamtal med alla nya elever i åk 7 har genomförts. Under hösten utbildades all personal av Vuxenteamet i likabehandlingsarbetet och vi för ett pågående samtal kring trivsel- och trygghetsfrågor i olika forum.
- De veckovisa mötena har fungerat bra och alla ärenden följs upp samt delges arbetslagen vid behov.
- Schemalagda individuella samtal med samtliga elever har inte hunnits med. Däremot har samtal skett där det funnits behov.
- Arbetslagens planering av mentorstiden i samråd med Vuxenteamet har inte hunnits med.
- Dokumentation av kränkingsärenden av berörd personal har inte fungerat optimalt.
- Åtgärdstrappan har följts till stora delar men i vissa akuta situationer har ärendet gått direkt till skolledningen.

De här områdena fortsätter vi arbeta med under detta läsår:

- Eleverna ska fortsatt ha fast placering på samtliga lektioner och läraren bestämmer grupper vid grupparbeten.
- Fortsatt schemalagt och heltäckande rastvärdssystem. Diskutera rastvärdssystemet bland hela personalgruppen hur vi ska utveckla systemet så att det blir mer effektivt.
- Bredare och framför allt tidigare samverkan mellan mentorer och Vuxenteamet så fort man misstänker eller identifierar en risk för kränkningar.
- Utveckla och effektivisera arbetet med Mörbyskolans FFF-representanter. Aktivitetsdagar planeras av FFF och Vuxenteam med syfte att öka trivsel. Dessa dagar genomförs med hjälp av all personal.
- Kurator och skolsköterska har samtal med alla i åk 7 under uppstartsveckorna i små grupper.
- Kurator genomför en individuell hälsoenkät och samtal med alla elever i åk 7 under vårterminen.
- Inkludera SVA-eleverna mer i verksamheten.
- Mentorer har samtal med framför allt våra nya elever i åk 7 tidigt på höstterminen och betonar att Mörbyskolan har nolltolerans mot kränkningar. Samtlig personal ska samarbeta och vara uppmärksamma på risker i ett tidigt stadium.
- Individuella samtal mellan mentorer och elever ska ske löpande under året.
- Mentorstiden ska planeras upp i arbetslagen med hjälp av Vuxenteamet och innehålla en större del trivselfrämjande aktiviteter och lekar.
- Dokumentation av kränkningsärenden och incidenter ska alltid genomföras av berörd personal.
- Åtgärdstrappan ska följas. Om det sker undantag behöver det rapporteras till Vuxenteamet och mentorer.

Steg 2: Undersöka risker och hinder

För att hitta och identifiera hinder för elever och områden där eleverna riskerar att utsättas för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier undersöker och kartlägger vi skolans miljö utifrån samtliga diskrimineringsgrunder på följande sätt:

Kartläggningsmetoder:

- Årlig trivselenkät för samtliga elever för en omfattande kartläggning
- FFF-möten med diskussioner kring ”läget i klassen”.
- Incidentrapporter vid samtliga kränkingsärenden.
- Uppstartssamtal för samtliga sjuor med kurator och skolsköterska.
- Obligatoriska individuella samtal med samtliga elever i åk 7 med fokus på psykisk hälsa, trivsel och trygghet på skolan.
- Omfattande hälsosamtal för samtliga elever i årskurs 8.
- Mentorssamtal.
- Rastvärdssystem.
- Skolfrånvaron kontrolleras regelbundet.

Undersökningsområden:

- Förekomst, frekvens och utbredning av mobbning/kränkande behandling
- Förekomst, frekvens och typ av maktlekar
- Förekomst, frekvens och typ av diskriminering
- Vuxennärvaro
- Kartläggning av skolans miljöer (trygga/otrygga platser)
- Förslag på förbättringsåtgärder från eleverna
- Elevernas upplevelse av det förebyggande arbetet

Steg 3: Verksamhetens analys efter kartläggningen

Vi har identifierat några områden i vår verksamhet som riskområden. För att förebygga att kränkande handlingar sker kommer vi under året att arbeta för att det inte ska uppstå problem på dessa områden. Syftet med vårt förebyggande arbete att elevernas miljö ska bli trygg och säker.

Vi gör följande analys:

- En minskning av antalet personer som upplever sig som utsatta för mobbning eller kränkande behandling.
- Färre elever är utsatta för mobbning eller kränkande behandling varje dag och varje vecka och har istället valt ibland.
- Hur man blir mobbad har minskat inom alla områden utom verbalt.
- Kränkningarna har ökat i skolan men minskat kraftigt utanför skolan och i klassrummet.
- Kränkningar av klasskamrater har ökat men av andra elever och personal har det minskat.
- Utfrysning har minskat mest.
- Verbalt har ökat.
- Upplevelsen av diskriminering ligger i princip på samma nivå som tidigare. Diskriminering pga. könsöverskridande identitet, etnicitet och religion har minskat.
- Otrygga platser är samma som ifjol; framförallt elevtoaletter, korridorer och omklädningsrum.
- 82 % anser att de har en vuxen att vända sig till och 88 % menar att vuxna agerar när de får kännedom om kränkningar/diskriminering.
- De flesta eleverna upplever att lärare har fast placering och bestämmer grupper vid grupparbeten.

Steg 4: Åtgärder

Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför lektionstid och det är målinriktat. Det rör skolans hela arbete, från sättet att organisera och genomföra undervisningen till sättet att tala och handla under hela skoldagen. Arbetet sker varje dag, under varje lektion och mellan lektionerna.

Syftet med det förebyggande arbetet är att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Som grund för arbetet ligger regelbundna kartläggningar av de risker för sådant som finns i den egna verksamheten. Målet är att genomföra förebyggande insatser med utgångspunkt i den egna verksamhetens identifierade styrkor och svagheter.

Dessa åtgärder kommer vi att göra för att förebygga kränkningar i vår verksamhet (de omnämns även på sida 10 i denna plan):

- Utveckla och effektivisera arbetet med Mörbyskolans FFF-representanter. Aktivitetsdagar planeras av FFF och Vuxenteam med syfte att öka trivsel. Dessa dagar genomförs med hjälp av all personal.
- Samtal med framför allt våra nya elever i åk 7 tidigt på höstterminen och betona att Mörbyskolan har nolltolerans mot kränkningar. Samtlig personal ska samarbeta och vara uppmärksamma på risker i ett tidigt stadium.
- Arbeta mer regelbundet med trivsel och trygghet i klasserna genom till exempel att mentorer och FFF:arna håller i övningar på mentorstid.
- Vi har upprättat en jämställdhetsplan för att säkerställa att all personal arbetar för de mål och de direktiv som finns upprättade kring jämställdhet i skolan.
- En del i jämställdhetsarbetet kommer att innebära att samtliga pojkar i årskurs 7 och 8 ska utbildas av organisationen Locker room talk. Detta kommer att ske på idrottslektionerna i omklädningsrummet och syftet är att främja jämställdhet och motverka osunda könsnormer.
- Samtliga elever i åk 8 kommer att få se pjäsen ”Fångad i ett nätverk” som handlar om utsatthet på nätet. De kommer även att delta i en efterföljande diskussion med skådespelarna i samarbete med en dramapedagog. Vårdnadshavare är inbjudna till en föräldrakväll med samma föreställning och en efterföljande diskussion.
- Upprätta ett relationsprotokoll för att säkerställa att alla elever har någon vuxen har någon att vända sig till på skolan.
- Minimera känslan av otrygghet och utsatthet i omklädningsrummen genom att installera duschbås.

- Regelbundna uppföljningar via möten i Vuxenteamet men också med FFF:arna och i arbetslagen varje vecka.
- Eleverna ska fortsatt ha fast placering på samtliga lektioner och läraren bestämmer grupper vid grupparbeten.
- Fortsatt schemalagt och heltäckande rastvärdssystem.
- Kurator och skolsköterska har samtal med alla i åk 7 under uppstartsveckorna.
- Kurator genomför en individuell hälsoenkät och samtal med alla elever i åk 7.
- Individuella samtal mellan mentorer och elever ska ske löpande under året.
- Mentorstiden ska planeras upp i arbetslagen med hjälp av Vuxenteamet och innehålla en större del trivselfrämjande aktiviteter och lekar.
- Dokumentation av kränkingsärenden och incidenter ska alltid genomföras av berörd personal.
- Åtgärdsstrappan ska följas. Om det sker undantag behöver det rapporteras till Vuxenteamet och mentorer.

Ärendegång vid misstanke om kränkande behandling³

I arbetet används en verksamhetsspecifik ärendegång för personal respektive Vuxenteam, en mall för incidentrapport till Vuxenteamet samt blanketter för dokumentation av elevincident vid kränkande behandling och för elevärende i Vuxenteamet. Dessa återfinns under bilaga 1.

När personal får kännedom om att en elev utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier hanterar vi det på följande sätt:

Rutiner för akuta situationer

³ I arbetet används en verksamhetsspecifik ärendegång för personal respektive Vuxenteam, incidentrapport till Vuxenteamet samt blanketter för dokumentation av elevincident vid kränkande behandling samt dokumentation av elevärende i Vuxenteamet som återfinns under bilaga 1.

Om det finns misstanke om kränkning gentemot elev från en vuxen i skolan utreds detta av rektor med eventuellt stöd från huvudmannen. I det fall det finns misstanke om kränkning gentemot elev från rektor utreds detta av huvudmannen.

Upptäcka – steg 1

Alla vuxna, som arbetar i verksamheten, som får kännedom om att något inträffat där en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier ingriper för att stoppa det som sker. Har händelsen redan utspelats tar den vuxne som får informationen reda på mer fakta, vad som hänt och eventuellt vilka som varit inblandade i händelsen.

Anmäla – steg 2

Elevs kränkning av elev

All form av kränkande behandling stoppas genom att:

- Alla på skolan ansvarar för att reagera, gripa in och rapportera kränkande behandling samt diskriminering.
- Personal, och i viss mån FFF-are, arbetar för att motverka och förhindra kränkande behandling och diskriminering, samt föregår med goda exempel.

Blir en elev utsatt för kränkning eller diskriminering, eller om någon känner till någon annan som blir det, så är skolan skyldig att utreda. Anmäl därför så snart som möjligt.

I första hand anmäls incidenten till elevens mentor. Elever kan även göra en anmälan till annan lärare eller annan skolpersonal, t.ex. till kurator eller rektor.

Vill eleven vara anonym så kan hen skriva ner det eleven känner till och lägga i brevlådan som sitter utanför kuratorns dörr.

Personalen anmäler snarast det som inträffat till rektor eller till den som rektor utsett att ta emot anmälan. Rektor informeras samma dag eller senast dagen efter att händelsen kommit till personalens kännedom. De inblandade elevernas mentorer och skolans Vuxenteam får information om vad som

hänt. Berörda vårdnadshavare kontaktas och informeras. Se information om dokumentation.

Personals kränkning av elev

Personals kränkning av elev anmäls till skolledning som utreder, åtgärdar och följer upp ärendet. Dokumentationen förvaras hos skolledning.

Skolledningen träffar berörd personal regelbundet under en tid och samtalar om situationen. Parallellt har skolledning uppföljningssamtal med berörd elev och eventuellt elevens föräldrar. Om rektor önskar ha gemensamt samtal med bägge parter, kan detta bara ske om så accepteras av alla. Vid behov deltar även kurator som elevstöd.

Om åtgärderna inte är tillräckliga för att uppnå förlikning tas kontakt med rektors chef. Eleven kan också vända sig till Barn- och elevombudet på skolverket.

Bedömning – steg 3

Rektor eller den som rektor utser, gör en bedömning av det som hänt för att kunna besluta om vem som är lämplig att utreda det som inträffat. Rektor eller den person som rektor utser anmäler det som inträffat till Danderyds kommun som är huvudman för verksamheten senast en vecka efter att efter att händelsen kommit till rektors kännedom. Anmälan görs genom ett digitalt formulär.⁴ Efter att formuläret har fyllts i och sparats skickas automatiskt en kopia av anmälan till rektor, huvudman och anmälare. Detta dokument kan sedan användas för vidare utredning i ProReNata.

Utredningen – steg 4

När utredningen påbörjas innebär det att den som ansvarar för utredningen tar reda på vad som har hänt. Så fort de inblandande tillfrågas om vad som hänt har en utredning påbörjats. Utredningen syftar till att ta reda på vad som hänt och om eleven har utsatts för kränkande handlingar. Om så skett ska utredaren ge förslag till åtgärder som behövs för att det inte ska hända igen. Den elev som blivit utsatt ska återfå en trygg och säker skolsituation. Utredningarna dokumenteras och diarieförs på varje skola.

⁴ <https://intranat.danderyd.se/organisation/bildningsforvaltningen/grundskola-och-gymnasium/>

Mörbyskolan dokumentation

Steg 1: Den som har fått kännedom om kränkningen ska i dialog med mentor dokumentera kränkningsincidenten i blanketten *Personalens dokumentation av elevincident vid kränkande behandling* som finns i blankettstället i kopieringsrummet eller i pärmen. Bevara blanketten i pärmen märkt Vuxenteam årskurs 18 eller 19, 20 som står i kassaskåpet på expeditionen. Anmäl även till rektor via mail.

Steg 2: Om ärendet inte avslutas på mentors nivå ska Vuxenteamet kopplas in. Fyll då i blanketten Incidentrapport till Vuxenteamet. Sätt in blanketten i pärmen märkt Vuxenteam årskurs 18 ,19 eller 20 som står i kassaskåpet på expeditionen. Kommuniera också med någon i Vuxenteamet. När blanketten Incidentrapport till Vuxenteamet fylls i anmäls också incidenten till huvudman genom ett Google formulär som finns på [Google drive](#).

Steg 3: Vuxenteamet arbetar vidare med kränkningsincidenten och fyller i blanketten Dokumentation av elevärende i Vuxenteamet. Vid behov kopplas skolledningen in.

Uppföljning – steg 5

Utredningen följs upp inom två veckor. Om det visar sig att eleven fortsatt utsatts för kränkningar beslutar skolan om andra mer kraftfulla åtgärder för att få kränkningarna att upphöra. Även de nya åtgärderna följs upp och arbetet fortsätter ända tills elevens situation har förbättrats. Skolans rektor är alltid ansvarig för utredningen och uppföljningen, om en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. En utredning kan däremot ändå genomföras av alla vuxna i fritidshemmet eller i skolan till exempel en mentor, kurator eller av skolans Vuxenteam.

Uppföljning Mörbyskolan

Uppföljning med de berörda eleverna ska ske en till två veckor efter påbörjad utredning för att se om åtgärder och samtal har gett positiva

resultat. Stödsamtal av kurator erbjuds de berörda eleverna.

Alla elever som varit inblandade i en händelse har rätt att tas om hand av personal oavsett om eleven blivit utsatt för kränkningar eller om eleven har utsatt någon för kränkande handlingar.

Mörbyskolans åtgärdstrappa

		3. Skolledningen arbetar vidare. Kan innebära större möten med flera inblandade.
	2. Vuxenteamet gör en insats vid olösta eller upprepade händelser.	
1. Mentor pratar med inblandade elever, kontaktar föräldrar samt dokumenterar händelsen och samtalen.		

Kurator kan göra insatser i alla nivåer. Vid varje enskilt fall övervägs anmälan till socialtjänst och/eller polis.

Informationsutbyte sker mellan elevens mentor/arbetslag och Vuxenteam i varje enskilt ärende.

Efter första samtalet kan eleven uppmanas att själv berätta hemma, vilket då måste intygas av vårdnadshavare via mejl eller liknande. Vid allvarigare incidenter kontaktas föräldrarna omedelbart.

Mörbyskolans åtgärdstrappa ser ut enligt följande i nämnd ordning. Tidsspannet för olika åtgärder varierar i varje enskilt fall, då det är viktigt att låta varje åtgärd få möjlighet att ge resultat.

1. Mentor
2. Vuxenteam
3. Skolledning

Åtgärder av olika slag, såsom byte av grupp, kan komma i fråga.

Vid varje enskilt fall övervägs anmälan till Socialtjänsten, samt polisanmälan.

Årscykel 2020/2021

Moment	Ansvarig	Datum	Genomfört
AUGUSTI			
Revidering Plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling	Vuxenteam, rektor		
Introduktionssamtal kurator och skolsköterska med åk 7	Kurator och skolsköterska	31/8-8/9	
Läsårsplanering för vuxenteam och FFF-verksamheten	Vuxenteam	12/8-20/8	
SEPTEMBER			
FFF-möte årskurs 8 och 9, planering Sjuornas dag	Vuxenteam, FFF	31/8	
Utbildning personal	Vuxenteam	7/9	
FFF-möte årskurs 8 och 9, planering Sjuornas dag	Vuxenteam	14/9	
Sjuornas dag	Vuxenteam, FFF	17/9	
FFF årskurs 7 deadline	Vuxenteam	21/9	
OKTOBER			
FFF-möte årskurs 7	Vuxenteam	28/9	
FFF-möte alla årskurser, planering Halloween	Vuxenteam	12/10	
Halloween	Vuxenteam, FFF	23/10	
NOVEMBER			
FFF-möte årskurs 7, 8, 9	Vuxenteam	9/11	
FFF-möte årskurs 7, 8, 9	Vuxenteam	30/11	
DECEMBER			
Vuxenteam planering för vt-21	Vuxenteam	8/12	
JANUARI			
FFF-möte inför Öppet hus	Vuxenteam	18/1	
Öppet hus	Vuxenteam, FFF	23/1	
FEBRUARI			
FFF-möte alla årskurser	Vuxenteam	1/2	
Förbereda trivselenkät	Vuxenteam	2/2, 9/2	
Genomföra trivselenkät	Vuxenteam	22/2	
MARS			
FFF-möte årskurs 7,8,9 Planering Valborg	Vuxenteam	22/3	
Analysera trivselenkät	Vuxenteam	16/3	
APRIL			
FFF-möte alla årskurser inför Valborg	Vuxenteam	12/4	
Trivseldag Valborg		30/4	
MAJ			
FFF-möte årskurs 9	Vuxenteam	18/5	
FFF-möte årskurs 7 och 8, inför Sexornas dag	Vuxenteam	25/5	
JUNI			
Sexornas dag	Arbetslag 9		
FFF-avslutning	Vuxenteam	10/6	

Bilaga 1 Ärendegång och blanketter

Ärendegång för personal vid kränkande behandling ⁵

Gör så här:

- Ta reda på fakta
- Samtal med den / de som blivit utsatt för kränkande behandling.
- Samtal med den / de som utsatt någon för kränkande behandling.
- Vårdnadshavare kontaktas.
- Dokumentera. Fyll i blankett: *Personalens dokumentation av elevincident vid kränkande behandling* och bevara dokumentet hos dig.
- Vid allvarlig och/eller fortgående incident fyll i blankett: *Incidentrapport till Vuxenteamet*. Anmäl också till huvudman genom Google formuläret [Anmälan av kränkande behandling](#).
- Uppföljningssamtal med samtliga elever.
- Dokumentera uppföljningssamtalen. Fyll i tidigare blankett *Personalens dokumentation av elevincident vid kränkande behandling*

Skolans Vuxenteam består av:

Namn	Titel	Skolenhet
Monika Linder	Sammanställande, lärare	Arbetslag 8
Annica Bennhult	Kurator	EHT
Tove Swahn	Lärare	Arbetslag 8
Katti Nilsson	SVA-lärare	Arbetslag 7
Michael Eurenus	Speciallärare	EHT, LC, Arbetslag 9
Bengt Axelsson	Biträdande rektor	Skolledning, EHT
Theese Norin	Socialpedagog	LC

⁵ Blanketterna finns med som bilagor i detta dokument.

Ärendegång vid kränkande behandling

Steg 1:

Ta emot anmälan om kränkande behandling

→ Blankett: *Personalens dokumentation av elevincident vid kränkande behandling.*

Ta reda på fakta

→ Samtal ska genomföras med alla inblandade elever, dvs. den/de som blivit utsatta för kränkande behandling och den/de som utsatt någon, samt med berörd personal.

Samtalen dokumenteras

→ Tydligt vad som hänt, vilka de inblandade, åtgärder och resultat.

→ Vuxenteamets egen blankett: *Dokumentation av elevärende i Vuxenteamet.*

→ Dokumentationen bevaras i pärmen märkt Vuxenteam årskurs 17, 18 eller 19 som står i kassaskåpet på expeditionen.

Vårdnadshavare kontaktas

→ Kontaktas av mentor.

Skapa konkreta åtgärder

→ Som elev, personal och vårdnadshavare enas om att genomföra.

Rektor meddelas

→ via mail

Uppföljningssamtal

→ Se över om det behövs fortsatta insatser.

Steg 2: Vid olösta kränkningsärenden:

Vuxenteamet kopplas in

→ Fyll i blankett Incidentrapport till Vuxenteamet.

→ Fyll också i [anmälan till huvudman](#).

→ Kommunicera även med någon i Vuxenteamet.

→ Vuxenteamets blankett: *Dokumentation av elevärende i Vuxenteamet*

→ Bevara dokument i pärmen märkt Vuxenteam årskurs 17, 18 eller 19 som står i kassaskåpet på expeditionen.

Steg 1: Personalens dokumentation av elevincident vid kränkande behandling

Bevara dokument i pärmen märkt Vuxenteam årskurs 17, 18 eller 19 som står i kassaskåpet på expeditionen.
Anmäl även till rektor via mail.

Elev:	Skriven av:
<p>Händelse</p> <p>Steg 1.</p> <p>Datum: Berörda elever:</p> <p>Beskrivning av incident:</p>	<p>Åtgärd</p> <p>Kontaktat vårdnadshavare: Ja ☐ Nej ☐</p> <p>Namn: Datum: Eventuell kommentar:</p> <p>Informerat berörd personal: Ja ☐ Nej ☐</p> <p>Vidtagen åtgärd:</p>
<p>Steg 2.</p> <p>Datum:</p> <p>Uppföljning:</p>	<p>Informerat vårdnadshavare: Ja ☐ Nej ☐</p> <p>Namn: Datum: Eventuell kommentar:</p> <p>Informerat berörd personal: Ja ☐ Nej ☐</p> <p>Övrigt:</p>

Steg 2: Incidentrapport till Vuxenteamet⁵

Bevara dokument i pärmen märkt Vuxenteam årskurs 17, 18 eller 19 som står i kassaskåpet på expeditionen.

Berörd personal:	
Elevens/elevernas namn:	Årskurs/er:
Beskrivning av incident:	
Vidtagna åtgärder:	
Tidigare åtgärder:	Ja ☐ Nej ☐ <i>(Bifoga blankett; Personalens dokumentation av elevincident vid kränkande behandling)</i>
Jag har kontaktat barnens vårdnadshavare:	Ja ☐ Nej ☐
Namn på vårdnadshavare:	Datum:
Information från skolan till vårdnadshavare:	
Kommentar från vårdnadshavare:	
Skriven av:	Datum:

⁵ Kom ihåg att anmäla till huvudman genom Google formuläret Anmälan till huvudman om kränkande behandling. Länk finns på Google drive i dokumentet Anmälan till huvudman om kränkande behandling.

Steg 3: Dokumentation av elevärende i Vuxenteamet

Dokumentet sparas i pappersform, insatt i pärm som bevaras på expeditionen.

Nytt ärende: ☐ Uppföljning: ☐
Skriven av:
Datum vid samtal:
Medverkande personal:
Medverkande elever:
Sammanfattning av samtalet:
Konkreta åtgärder att genomföra:
Planeras uppföljning (datum och hur):
Återkoppling till berörd personal (namn, datum och hur):
Återkoppling till vårdnadshavare (namn, datum och hur):
Ärendet avslutat (datum och motivering):

Bilaga 2 Lagrum

Definitioner

Definitioner av kränkande behandling enligt skollagen (2010:800) kap. 6

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som *inte har* något samband med diskrimineringsgrunderna.

En elev kan utsättas för kränkande behandling genom att:

- Eleven får höra nedsättande, förnedrande och sårande kommentarer om till exempel sitt utseende, sin kropp och så vidare. Det kallas för verbala kränkningar.
- Eleven blir utfrysad, hånad, ironiserad över, eller får förnedrande kommentarer på sociala medier. Det kallas för psykiska kränkningar.
- Eleven blir utsatt för fysiskt våld genom till exempel slag eller knuffar. Det kallas för fysiska kränkningar.

Begreppet mobbning används inte i lagstiftningen men definieras av Skolverket som ”en situation där ett barn/elev blir utsatt för upprepade kränkningar eller trakasserier”.

Definitioner av trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Trakasserier är kränkande handlingar som kränker ett barn eller en elevs värdighet och som har ett samband med diskrimineringsgrunderna.

Ett barn eller en elev kan utsättas för trakasserier genom att till exempel:

- Eleven kallas för en kränkande beteckning på grund av sin etnicitet, funktionsnedsättning, trosuppfattning, kön, sexuella läggning eller könsuttryck.
- Eleven utesluts ur kamratgruppen på grund av sin religiösa tillhörighet
- Eleven blir utsatt för fysiskt våld genom till exempel slag eller knuffar på grund av sin funktionsnedsättning

För att en handling ska definieras som kränkande behandling (mobbning) eller trakasserier krävs att handlingen utförs medvetet och med avsikt att tillfoga någon annan skada eller obehag.

Definitioner av sexuella trakasserier enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Sexuella trakasserier är handlingar som kränker en elevs värdighet och som är av sexuell natur.

En elev kan utsättas för sexuella trakasserier genom att till exempel:

- Eleven får höra kommentarer om sin kropp som är av sexuell natur.
- Eleven blir ”uthängd” och förnedrad med bilder och kommentarer av sexuell karaktär som publiceras på sociala medier.

- Eleven blir berörd kroppsligen på ett sätt som uppfattas vara sexuellt eller tvingad till handlingar av sexuell karaktär.

Skollagen 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling

Ändamål och tillämpningsområde

1 § Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Diskriminering

2 § Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567).

Definitioner

3 § I detta kapitel avses med

- elev: utöver vad som anges i 1 kap. 3 § den som söker annan utbildning än förskola enligt denna lag,
- barn: den som deltar i eller söker plats i förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap.,
- personal: anställda och uppdragstagare i verksamhet enligt denna lag, och
- kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Tvingande bestämmelser

4 § Avtalsvillkor som inskränker rättigheter eller skyldigheter enligt detta kapitel är utan verkan.

Ansvar för personalen

5 § Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Aktiva åtgärder

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskoleenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser. Förordning (2018:1303).

Förbud mot repressalier

11 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Läroplanerna för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet samt för grundsärskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan.

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

- - - Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är de värden som utbildningen ska gestalta och förmedla. Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.

Socialtjänstlagen (2001:456)

Enligt 14 kap. är myndigheter vars verksamhet berör barn och unga skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn får illa. Myndigheterna är även skyldiga att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av ett barns behov av stöd och skydd.

Diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567)

Den som bedriver utbildning och alla de som arbetar i våra skolor är förbjudna att diskriminera elever som deltar i eller söker till våra verksamheter. Med diskriminering menas att ett barn eller en elev missgynnas genom att barnets rättigheter inte tillgodoses, eller att barnets rättigheter inskränkts i förhållande till övriga barns möjligheter.

Olika former av diskriminering

Direkt diskriminering

En elev eller en grupp av elever missgynnas genom att en vuxen på skolan behandlar barnet/eleven sämre än hur övriga barn/elever behandlas. Missgynnandet har samband med någon/några av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

En elev eller en grupp av elever missgynnas genom skolans regler är framtagna på ett sätt som framstår som neutrala men i verkligheten missgynnar en kategori av elever. Personalens förhållningssätt, jargong, språkbruk eller den rådande kulturen kan också innebära ett missgynnande för en grupp av elever. Missgynnandet har samband med diskrimineringsgrunderna.

Bristande tillgänglighet

En elev med funktionsnedsättning missgynnas genom att åtgärder som behövs för tillgängligheten inte genomförs. Eleven har rätt att komma i en jämförbar situation

som övriga, utifrån skäligen krav i lag och annan författning. Hänsyn måste tas till ekonomiska och praktiska förutsättningar, varaktighet, omfattning och andra omständigheter av betydelse.

Trakasserier

Ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och kränkningen är av sexuell natur.

Instruktioner att diskriminera

En vuxen på skolan har fått instruktioner av sin chef eller av någon som den vuxne står i ett lydnads- eller beroendeförhållande till som innebär att ett elev missgynnas genom direkt eller indirekt diskriminering.

Diskrimineringsgrunderna

1. Kön – att någon är man eller kvinna
2. Könsoverskridande identitet eller uttryck – att någon inte identifierar sig som man eller kvinna eller på ett annat sätt uttrycka att hen tillhör ett annat kön än det som tilldelats vid födseln.
3. Etnisk tillhörighet – nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknade förhållande
4. Funktionsnedsättning – varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.
5. Sexuell läggning – homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning
6. Ålder – uppnådd levnadslängd
7. Religion- och annan trosuppfattning – olika religiösa åskådningar eller andra trosuppfattningar som till exempel ateism.

Förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling (2016:1011) 2§

Enligt 2 § ska barn och elever medverka i arbetet med att upprätta, följa upp och utvärdera planen mot kränkande behandling. Deltagandet ska anpassas efter barnens ålder och mognad.

Bilaga 3 Information och material

Tips på information och material att använda i det främjande och förebyggande arbetet.

Skolverket ”Vad fungerar – resultat av utvärdering av metoder mot mobbning” <https://www.skolverket.se/publikationer?id=2517>

Barn- och elevombudet ”Arbetar mot kränkningar och mobbning”
<https://beo.skolinspektionen.se/>

Diskrimineringsombudsmannen. Främja och förebygga – skolans ansvar
<http://www.do.se/framja-och-atgarda/forskolan-och-skolans-ansvar/>

Barnombudsmannen ”Välkommen till verkligheten – barn och unga om samhällets stöd vid kränkningar och trakasserier i skolan”
<https://www.barnombudsmannen.se/globalassets/dokument-for-nedladdning/publikationer/valkommen-till-verkligheten.pdf>

Rädda Barnens handbok ”Stopp! Min kropp!”
<https://www.raddabarnen.se/rad-och-kunskap/foralder/stopp-min-kropp/>

Stiftelsen Allmänna Barnhuset ”Dags att prata om sexuella övergrepp”
<https://www.dagsattprataom.se/>

RFSU (Riksförbundet för sexuell upplysning) ”Sexuella trakasserier i skolan” <https://www.rfsu.se/sex-och-relationer/for-pedagoger-och-yrkesverksamma/rfsu-material/>

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor:

- ”Näthat – hat på nätet”
<http://www.mucf.se/nathat-hat-pa-natet>
- ”Inte ditt fel”
<http://www.mucf.se/publikationer/inte-ditt-fel>
- ”Ses offline”
<http://www.mucf.se/publikationer/ses-offline>
- ”Youmo i praktiken- vägledning att prata med unga nyanlända om frågor som rör hälsa, sexualitet och jämställdhet”
<https://www.mucf.se/publikationer/youmo-i-praktiken>

Brottsoffermyndigheten. Jag vill veta "Brott på internet"

<https://www.jagvillveta.se/14-17-ar/vad-har-hant/brott-pa-internet>

Brottsoffermyndigheten. Information om samtyckeslagen

<https://www.frivilligtsex.se/>